

DAVA EL KİTABI:

SLAPP NASIL ÖNLENİR VEYA NASIL YARDIM ALINIR

Translated by SLAPP İZ DERNEĞİ-SLAPP WATCH ASSOCIATION

İçindekiler

Giriş	3
Hakaret yasası ile ilgili sorunları önleme	4
Giriş	4
Hakaret hukuku: temel bilgiler	4
İftira nedir?	4
Hakaret suçu işlemenin hukuki sonuçları nelerdir?	4
Kimler dava edilme riski altındadır?	5
Kimler hakaret davası açabilir?	5
İnternette hakaret suçu işleyebilir misiniz?	5
Sınır ötesi bir durumda, hakaret davası nerede açılabilir ve hangi ülkenin hukuku geçerli mi?	5
İftira niteliğinde olması halinde içerikten sorumlu olmaksızın bir kaynaktan alıntı yapabilir veya bir kaynağa bağlantı verebilir misiniz?	6
İftira amaçlı SLAPP'a karşı kendinizi nasıl koruyabilirsiniz?	7
Adım 1: İtibara zarar verebilecek tüm ifadelerinizi belirleyin	7
2. Adım: Gerçeklere dayalı iddiaları kanıtlayın ve görüşler için makul bir temel gösterin.	8
3. Adım: Yorum yapma fırsatı	9
Adım 4: Kanıtlarınızı saklayın	10
Adım 5: Kimin yazar ve yayıncı olarak tanımlanacağına karar verin	10
Telif hakkı ve ticari marka yasası ile ilgili sorunları önleme	11
Telif hakkı saklı olabilecek materyalleri ne zaman kullanabilirsiniz?	11
Telif hakkı istisnaları	12
Telif hakkı tuzakları	13
Ticari markaları ne zaman kullanabilirsiniz?	14
Protestolarla ilgili sorunların önlenmesi	15
Adım 1: Protestonuz için net bir plan geliştirin	15
Adım 2: Yasal riskleri değerlendirin ve azaltın	15
Adım 3: Karar alın ve risklere hazırlanın	16
Adım 4: Katılımcıları hazırlayın	16
Adım 5: Protestonun teslim edilmesi	16
Bilgi uçurma, ticari ve resmi sırlarla ilgili sorunların önlenmesi	17

CASE El Kitabı:
SLAPP'lar nasıl önlenir veya çok geç ise nasıl yardım
alınır

Giriş	17
<i>Koruma önlemleri</i>	19
Özel bir işletme hakkında kamuya açık olmaması gereken bilgileri ifşa edebilir miyim?	20
Bir kamu kurumu hakkında kamuya açık olmaması gereken bilgileri ifşa edebilir miyim?	21
Veri koruma yasası ile ilgili sorunların önlenmesi	23
Giriş	23
Veri koruma kanunu ne zaman uygulanır?	23
Veri koruma yasasına aykırı düşmemek için ne yapabilirsiniz?	23
Kamuya mal olmuş kişiler	26
Kişisel verilerini kullandığınız kişilerin hakları	26
İfade ve bilgi edinme özgürlüğü istisnası	27
Veri Koruma Düzenleyicisi	28
Kendinizi sigorta ile koruyun	29
SLAPP'a maruz kalırsanız ne yapmalısınız?	30
Giriş	30
Yapılmaması gerekenler:	30
Önemli şeyler:	30

Giriş

CASE anti-SLAPP Rehberine hoş geldiniz. Bu kaynak, bir hukuk departmanına erişimi olmayan daha küçük 'kamu gözlemcilerini' (STK'lar, medya kuruluşları veya bireysel yazarlar gibi) desteklemeyi amaçlamaktadır.

Bu kaynağa eriştiğinize göre, muhtemelen SLAPP'ın ne olduğunu biliyorsunuzdur, ancak bilmiyorsanız, daha fazlasını [buradan](#) .okuyabilirsiniz Kısaca ifade etmek gerekirse SLAPP, gerçek bir yanlış için adalet sağlamak yerine eleştirileri susturmak amacıyla açılan bir davadır. SLAPP'lar [Avrupa'da giderek büyüyen](#) .bir sorundur

Zenginler ve güçlüler hakkında araştırma ve yayın yapıyorsanız, SLAPP'lar tamamen kaçınamayacağınız bir tehliktir. Bu Kılavuz, kendinizi dava edilmeye karşı nasıl daha az savunmasız hale getirebileceğinizi veya en azından savunmanızı nasıl daha iyi konumlandırabileceğinizi açıklamaktadır. Ayrıca, bir tehditle veya gerçek bir davayla karşı karşıya kalmanız halinde nasıl yardım alabileceğiniz de açıklanmaktadır. Rehber, okuyucuların en çok ilgisini çekecek alanları kapsamaktadır: [hakaret](#), [protesto](#), [telif hakkı ve ticari marka](#), [ihbar](#), [ticari ve resmi sırlar](#) ve [veri koruma hukuku](#).

Avrupa'daki her ülkenin (birden fazla olmasa da) kendi hukuk sistemi vardır. Rehberin genel kısmı ortak standartlara (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve AB hukukundan kaynaklanan) ve Avrupa ülkelerinin mevzuatında "tipik" olana dayanmaktadır. Ayrıca ülke-
Belirli ülkelerin yasalarının belirli özellikleri konusunda sizi uyarmaya yardımcı olan özel notlar bu bilgi mevcut.

En iyi önlem, her zaman kendi yetki alanınızdaki nitelikli bir yerel avukattan tavsiye istemektir.

Bu Rehber bir sonraki en iyi seçenek olarak düşünülmüştür. Yasal tavsiye niteliğinde *değildir* ve CASE, Kılavuza güvenmeniz durumunda yasal sorumluluk konusunda mümkün olan her türlü feragati yapar. Yine de yararlı bulacağınızı umuyoruz.

Rehber Kitap, Avrupa SLAPP'lara Karşı Koalisyon (CASE) üyesi kuruluşlardan oluşan bir ekip tarafından geliştirilmiş ve işi kamu gözlemci kuruluşlarını SLAPP'lardan korumak olan avukatlar tarafından hakem denetiminden geçirilmiştir. Geri bildirim veya sorularınız için lütfen [contact@the- adresine case.eu](mailto:contact@the-adresine-case.eu) .yazın

Hakaret yasası ile ilgili sorunları önleme

Giriş

Bu bölüm hakaret ile ilgilidir. Hakaretle ilgili olarak kullanılan diğer kelimeler arasında iftira, karalama ve karalama yer almaktadır. Avrupa'da SLAPP'lara Karşı Koalisyon (CASE) tarafından yapılan araştırma, [göstermektedir hakaretin Avrupa'da kamu gözlemcilerinin dava edildiği en yaygın yasal zemin olduğunu](#). Bu nedenle neyin hakaret teşkil ettiğini ve bir davayı önlemek ya da en azından dava açılması halinde güçlü bir konumda olmak için hangi adımların atılabileceğini anlamak faydalı olacaktır.

Hakaret hukuku: temel bilgiler

Hakaret nedir?

Hakaretin Avrupa çapında bir tanımı yoktur, ancak ulusal yasalar genellikle benzerdir ve çoğu ülkede, aşağıdaki koşulların her birinin kümülatif olarak karşılanması halinde hakaret suçu işlemiş olursunuz:

1. Kamuya veya üçüncü bir tarafa bir beyanda bulundunuz (herhangi bir biçimde: bir makale, kitap, sosyal medya paylaşımı, röportaj vb.)
2. İfadenin başka bir gerçek veya tüzel kişinin itibarına zarar vermesi veya zarar verebilecek olması.
3. İfadenin yanlış veya yanıltıcı olması.

Örnek

Kamuoyunda birinin itibarına zarar veren bir beyanda bulunursanız, ancak bu doğru ise, hakareten sorumlu olmazsınız. Yanlış olan ancak kimsenin itibarına zarar vermeyen bir beyanda bulunursanız da hakareten sorumlu olmazsınız.

Hakaret suçu işlemenin yasal sonuçları nelerdir?

Bir hukuk mahkemesinde size hakaret davası açılabilir ve kaybetmeniz halinde, hem ekonomik kayıplar (gelir kaybı gibi) hem de ekonomik olmayan kayıplar (itibar kaybı ve aşağılanma gibi) için tazminat ödemeye karar verilebilir. Hakaret içeren ifadeyi ne kadar çok kişi görmüş veya duymuşsa, zarar o kadar büyük olabilir.

Birçok ülkedeki mahkemeler, bir düzeltme yayınlamanızı emretmek gibi alternatif veya ek çözümlere de hükmedebilir.

Birçok Avrupa ülkesinde hakaret aynı zamanda cezai bir suçtur, yani mağdur sizi yetkililere şikayet edebilir ve savcı da size karşı cezai suçlamada bulunmaya karar verebilir. Daha az sayıda ülkede, mağdurlar savcıya başvurmak zorunda kalmadan ceza mahkemesinde kendileri dava açabilirler. Buna 'özel kovuşturma' adı verilir.

Hakaret nedeniyle hapis cezasına çarptırılma uygulamada neyse ki nadirdir.

Kimler dava edilme riski altındadır?

Çoğu ülkede, herkes hakaret içeren ifadeden sorumlu olduğunu düşündüğü (ortak) yazar, ifadeyi yayınlayan kuruluş veya bir medya kuruluşu söz konusu olduğunda genel yayın yönetmeni gibi kuruluş içinde yayını onaylamaktan sorumlu kişi gibi başka bir kişiyi dava edebilir. SLAPP'larda, yıldırıcı etkiyi arttırmak için bireysel bir yazarın işvereniyle birlikte dava edilmesi oldukça yaygındır.

Kimler hakaret davası açabilir?

Hakaret davaları özel şahıslar veya şirketler ya da STK'lar gibi tüzel kişiler tarafından açılabilir. Bazı ülkelerde, kamu kurumları da hakaret davası açabilir, ancak bunu yapmaları oldukça nadirdir.

Yukarıda tartışıldığı gibi, cezai hakaret davaları savcılar tarafından veya bazı ülkelerde özel kovuşturma olarak adlandırılan özel taraflarca açılabilir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, kamusal tartışma arenasına bilinçli olarak giren veya önemli bir etkiye sahip olan kişi veya kuruluşlar hakkında konuşurken kabul edilebilir eleştirinin sınırlarının daha geniş olduğuna dair güçlü bir ilke oluşturmuştur. Örneğin politikacılar, kamu görevlileri, kamuya mal olmuş kişiler, kamu kurumları ve büyük şirketler bu kapsamdadır.

Kural olarak, ne kadar güç sahibi olurlarsa ve dikkatleri üzerlerine ne kadar çok çekerlerse, göstermeleri gereken hoşgörü derecesi de o kadar yüksek olacaktır. Bu, dava açmayacaklarını garanti etmez - ancak davalarını kazanmakta daha zorlanmaları gerekir.

İnternette hakaret suçu işleyebilir misiniz?

Evet, hakaret yasası genellikle şekil ve ortamdan bağımsız olarak uygulanır, bu nedenle sosyal medya gönderileri, yorumlar, incelemeler vb. gibi çevrimiçi ifadeler için dava açılabilir. Köprü bağlantı, gömme vb. için sorumlu tutulup tutulamayacağınız sorusu aşağıda tartışılmaktadır.

Sınır ötesi bir durumda, hakaret davası nerede açılabilir ve hangi ülkenin kanun geçerli mi?

Bu soru karmaşıktır. Eğer çok uluslu bir takımda çalışıyorsanız veya yabancı oyuncular hakkında açıklamalar yapıyorsanız, size dava açılacak birden fazla ülke olabilir. Bu durum özellikle ifadenizin internette yayınlanması ve birden fazla ülkede indirilebilmesi halinde geçerlidir. Hakaret davası genellikle hakaretin yapıldığı ülkede açılabilir:

- sanığın yaşadığı yer (veya birden fazla sanık olması durumunda en az birinin yaşadığı yer);
- itiraz edilen beyan yayınlanmıştır;
- zarar meydana gelmişse veya
- Davacının "menfaat merkezi" vardır.

A ülkesinde bir davayla karşılaşma olasılığınızın yüksek olduğunu belirleyebilseniz bile, aşağıdaki hususlar kesin değildir

mahkeme anlaşmazlığa A ülkesinin hukukunu uygulayacaktır. Her ülkenin, sınır ötesi anlaşmazlıklarda hangi ülkenin hukukunun uygulanacağını belirlemek için kendi kuralları ("kanunlar ihtilafı" kuralları olarak adlandırılır) vardır.

Bu nedenle, örneğin bir Fransız mahkemesinin bir anlaşmazlığa İsveç hukukunu uygulamaya karar vermesi tamamen mümkündür.

İyi haber şu ki, hakaret yasaları Avrupa'da ülkeden ülkeye büyük farklılıklar göstermez, bu nedenle bir ülke için doğru olan yasal tavsiye genellikle başka bir ülke için yanlış olmayacaktır.

İftira niteliğinde olması halinde içerikten sorumlu olmaksızın bir kaynaktan alıntı yapabilir veya bir kaynağa bağlantı verebilir misiniz?

Diyelim ki karalayıcı olabilecek ifadeler kullanan biriyle röportaj yapmak istiyorsunuz - bu ifadelerden yasal olarak sorumlu olur musunuz? Peki ya başka bir kaynaktan gelen gerçeklere d a y a n m a k - örneğin, "Frankfurter Allgemeine Zeitung'un

X şirketinin hatalı tıbbi cihazlar sattığını bildirdi..." şeklinde bir haber yapsaydı, gazete yanlış bilgi verirse siz de sorumlu olur muydunuz?

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı bu konuda tam olarak açık değildir, ancak başkalarından alıntı yaparken veya hiperlink vermek de dahil olmak üzere harici kaynaklara atıfta bulunurken aşağıdaki önlemlere uymanız halinde sorun yaşamazsınız:

1. **Yalnızca güvenilir olduğuna inandığınız kaynaklardan alıntı yapın, bu kaynaklara atıfta bulunun veya bağlantı verin.** Kaynak saygın bir kaynak değilse veya bilginin doğruluğundan şüphe duymak için belirli nedenleriniz varsa, bu kaynağa atıfta bulunmayın. Ancak, ifadenin güvenilirliği şüpheli ancak haber değeri taşıyorsa, yine de yayınlatabilirsiniz.
2. **İfadeyi onaylamayın.** Bunun sizin değil, başka birinin beyanı olduğu konusunda net olun. "Bildirildiğine göre", "göre" ve "suçlandı" gibi ifadeler kullanın. Dipnotlar veya köprüler eklemek de yardımcı olur.

Örnek

Bir şirketin fiyat sabitlemesini ifşa eden güvenilir görünen bir STK raporu okuduysanız, "A şirketinin rekabete aykırı davranış sicili var" değil, "B STK'sının bir raporu B şirketinin rekabete aykırı davranışlarda bulunduğunu tespit etti" yazın.

Metninizin başka bir yerinde başkalarının ifadelerini yanlışlıkla doğru gibi göstermemeye dikkat edin. Örneğin, aşağıdaki paragrafın üzerinde "Tüketicileri aldatma geçmişi" gibi bir başlık kullanmaktan kaçın

STK B'nin A şirketine yönelik suçlamalarını tartışır.

3. **İfadeyi doğrulamanız gerekip gerekmediğini düşünün.** Sorumlu gazetecilik ve yayıncılıkta gerekli özenin gösterilmesi beklenir. Doğruluğundan veya kaynakların güvenilirliğinden şüphe etmek için belirli bir nedeniniz olmasa bile, bir ifadenin alıntı yapmadan veya bağlantı vermeden önce doğrulamanızı gerektirecek kadar zarar verici olduğu durumlar olabilir.
4. **Gizli kaynaklardan gelen bilgileri her zaman doğrulayın.** Kaynağınız anonim kalmak isteyen bir kişiye, daha fazla dikkat etmeniz gerekir. Kişinin iddialarını yayınlarsanız ve daha sonra hakaret davası açılırsa, kaynağın savunmanızda size yardımcı olmayı kabul edeceğine, örneğin bir tanık ifadesi vereceğine muhtemelen güvenemezsiniz. Bu nedenle, siz kaynağın ifadelerinin doğruluğunu başka bir şekilde kanıtlamaya hazır olmalıdır, çünkü Belgesel kanıtlarla örnek.

İftira amaçlı SLAPP'a karşı kendinizi nasıl koruyabilirsiniz?

Kendinizi hakaret davalarına (SLAPP) karşı korumanın güvenli bir yolu yoktur, ancak dava riskini anlamlı bir şekilde azaltmak ve kendinizi davayı daha hızlı ve ucuz bir şekilde yenebilecek bir konuma getirmek için atabileceğiniz adımlar vardır.

Adım 1: İtibarınıza zarar verebilecek tüm ifadeleri belirleyin

İlk olarak, planladığınız yayında hakaret iddiasını tetikleyebilecek her bir ifadeyi belirleyin, yani Bir kişinin veya kurumun itibarına zarar verebilecek ifadeler.

Ardından bu ifadelerin gerçeklere dayalı iddialar mı yoksa görüşler mi olduğunu belirleyin. Bu önemlidir çünkü gerekli kanıt farklıdır:

- Gerçeklere dayalı iddiaların doğruluğunu kanıtlamanız gerekebilir.
- Bir görüşün doğruluğunu kanıtlamanız gerekmez, ancak bunun için makul bir olgusal temel olduğunu göstermeniz gerekebilir. Kural olarak, görüş ne kadar zarar vericiyse, olgusal temel de o kadar güçlü olmalıdır.

Örnek

Uygulamada gerçekler ve görüşler arasında ayrım yapmak her zaman kolay değildir: örneğin, "A kişinin davranışı tamamen ahlaksızdır" gibi bir ifade, A kişinin yasayı çiğnediğine dair gerçek bir iddia olarak veya A kişinin davranışının tamamen ahlaksız (ancak mutlaka yasa dışı olması gerekmez) olduğuna dair bir görüş olarak anlaşılabilir.

Mahkeme, ifadenin gerçeklere mi yoksa bir görüşe mi dayandığına ve dolayısıyla hangi düzeyde kanıt gerektiğine karar vermek için bağlama bakacaktır.

Metninizi gözden geçirirken, aslında bir görüş olarak tasarladığınız bir ifadenin doğruluğunu kanıtlamanız gereken bir durumu önlemek için bu tür belirsizlikleri en aza indirmek iyi bir fikirdir. İçinde

Bu örnekte, bunun yerine "A kişinin davranışının tamamen sahtekarca olduğunu düşünüyorum" yazmak isteyebilirsiniz, çünkü bu açıkça bir fikir beyanıdır.

Adım 2: Gerçeklere dayalı iddiaları kanıtlayın ve görüşler için makul bir temel gösterin

Bir sonraki ve kilit adım, olgusal iddialarınızı destekleyecek yeterli kanıtınız olup olmadığını ve görüşleriniz için makul bir olgusal temel gösterebildiğinizi kontrol etmektir.

Neyin "yeterli kanıt" ya da "makul bir olgusal temel" olduğuna dair objektif bir standart yoktur. Eğitimli bir kişiyi (bir yargıç gibi) gerçeklere dayalı ifadelerinizin doğru olduğuna ve görüşlerinizin mantıksız olmadığına ikna edebilecek kanıtlara sahip olduğunuzdan emin olmak istersiniz.

İşte size birkaç özel ipucu:

1. Bağımsız doğrulama yapmak zorunda kalmadan **kamu kurumlarından gelen resmi raporların içeriğine güvenme** hakkına sahipsiniz.
2. **Kaynaklardan gelen bilgileri doğrulayın:** Bir insan kaynağına dayanıyorsanız, söylediklerini doğrulayın: başka bir deyişle, doğruyu söylediklerine dair makul şüpheleri ortadan kaldıracak ek kanıtlar bulun. Tek bir tanığa mahkeme tarafından inanılmayabilir. Ve eğer kaynak kimliğini gizlemek istiyor ve davanızda tanıklık yapmayı reddediyorsa, hiç tanığınız olmayabilir.
3. **Kanıtlarınızın ötesine geçmeyin:** Yayınlanmış ifadelerinizin daha ileri gitmediğinden emin olun kanıtlayabileceğinizden daha fazla.

Örnek

Eğer görüştüğünüz köylüler yakınlarda bir fabrika açıldığından beri kanser vakalarında artış *olduğunu* söylüyorlarsa, ancak *elinizde* böyle bir artış olduğuna dair istatistiksel bir kanıt yoksa, "*fabrika açıldığından beri köyde kanser arttı*" diye yazmayın, bunun yerine "*köylüler fabrika açıldığından beri kanser vakalarında bir artış olduğu görülmektedir*". Artışa ilişkin istatistiksel kanıtınız varsa, bunu yapmak için bir dayanağınız olmadığı sürece bunu kesin olarak fabrikaya bağlamaktan kaçınmalısınız. Yani şöyle yazabilirsiniz: "*Epidemiyolojik araştırmalar, fabrikanın açılmasının ardından kanser vakalarında keskin bir artış olduğunu göstermektedir. Sebebin fabrika olup olmadığını belirlemek için daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir.*"

4. **Kimi suçladığınız konusunda net olun:** Konuyla ilgisi olmayan üçüncü tarafların itibarına zarar verecek açıklamalar yapmamaya dikkat edin.

Örnek

Sığır etinin kontaminasyonu ile ilgili bir skandalı ortaya çıkarıyorsanız, hangi markaların dahil olduğu konusunda net olun (hepsi değilse).

Örnek

Bir şirketler grubunu eleştirirken, grup içindeki kuruluşları birbirine karıştırmamaya dikkat edin, çünkü yasal olarak A kuruluşu B kuruluşunun yaptıklarından sorumlu olmayabilir.

5. **Alıntılar ve köprüler doğrulama gerektirmeyebilir:** Üçüncü taraf ifadelerinden alıntı yaptığınızda veya bunlara bağlantı [verdiğinizde](#), bunların içeriğini her zaman doğrulamanız gerekmez, yukarıdaki "[İftira](#) niteliğinde [olması halinde içerikten sorumlu olmaksızın bir kaynaktan alıntı yapabilir veya bir kaynağa bağlantı verebilir misiniz?](#)" bölümüne bakın.
6. **Politikacılar, kamuya mal olmuş kişiler vb. hakkındaki ifadeler için daha az katı standartlar:** Yukarıda "[Kimler hakaret davası açabilir?](#)" başlığı altında tartışıldığı üzere, kamu kurumları, (üst düzey) kamu görevlileri, politikacılar ve büyük şirketler gibi bazı etkili kişi ve kuruluşlar söz konusu olduğunda kabul edilebilir eleştiri sınırları daha geniştir. Bu, onlar hakkındaki ifadelerinizi doğrulamak zorunda olmadığınız anlamına gelmez, ancak görüşleriniz daha cesur ve kendinden emin bir şekilde ifade edilebilir.
7. **Diğer yasaların farkında olun:** her doğru ifade yasal olarak yayınlanamaz. Örneğin, gizlilik ve fikri mülkiyetle ilgili yasalar da vardır.

3. Adım: Yorum yapma fırsatı

Gerçeklere dayalı iddialarınızı yayınlamadan önce ilgili kişiye sormak ve yorumlarını almak iyi bir fikirdir. Gazeteciler için bu genellikle etik kuralları çerçevesinde bir gerekliliktir. Yorum yapma fırsatı sağlamanın nedenleri şunlardır:

1. Titiz bir araştırmaya rağmen ortaya çıkabilecek olgusal hataları ortaya çıkarabilir.

Örnek

CASE üyesi bir kuruluş, bir moda markasını sorunlu bir hazır giyim fabrikasından giysi tedarik etmekle suçlamayı planlıyordu. Moda markası fabrika ile herhangi bir bağlantısı olduğunu şiddetle reddetti. Sonunda fabrikanın sahte markalı giysiler ürettiği ortaya çıktı.

2. Okuyucular, hedefin bu iddialara nasıl bir yanıt verdiğini bilmek isteyeceklerdir. Bu yanıt, yayını daha bilgilendirici ve inandırıcı kılmaktadır.
3. Hedefin yanıtını almak, konumlarını bağlamsallaştırmanızı ve yorumlamanızı sağlar Yayınınızda.

Yayınların yazarları bazen, açıklamalarına konu olan kişi(ler)in yorum yapmasına izin verirlerse sürpriz unsurunu kaybedeceklerinden ve bunun, yayına konu olan kişinin yayını engelleyen bir mahkeme kararı talep etmesine veya bir halkla ilişkiler saldırısı yoluyla haberi "öldürmesine" olanak sağlayacağından endişe duyarlar.

Ancak, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi bir haberin yayınlanmadan önce engellenmesini çok zorlaştırmaktadır ve birçok durumda yorum yapma fırsatı vermek bir PR saldırısına hazırlanmanıza yardımcı olur, çünkü haberin öznesi konuşma noktalarını size açıklayacaktır, böylece nihai yayınımda bunları öngörebilirsiniz.

Uygun bir yorum fırsatı sürecinin nasıl yürütüleceğine dair birkaç ipucu:

- Yayının tamamını sunmanız gerekmez, bunun yerine konunun itibarına zarar veren ve konunun daha önce yorum yapmadığı iddiaları çıkarabilirsiniz.
- Yorum davetinin genel veya bilgi amaçlı bir e-posta adresi yerine doğru kişiye veya departmana ulaştığından emin olun. Bazı durumlarda, mektubunuzun alındığının inkar edilemeyeceğinden emin olmak için bir kurye mektubu ulaştırmak için daha iyi bir yol olabilir.
- Yorum için yeterli zaman tanıyın. Bu, duruma göre değerlendirilerek belirlenir. Konunun yanıt verebilmek için makul olarak ne kadar zamana ihtiyaç duyacağına bağlıdır.
- Alınan yorumları gerektiği gibi değerlendirin ve taslağınıza gerekli ekleme veya düzeltmeleri yapın.

Adım 4: Kanıtlarınızı saklayın

İfadelerinizi destekleyen tüm kanıtları ve yayına konu olan kişiyle yazışmalarınızı her zaman düzgün bir dosya halinde sakladığınızdan emin olun. Bu çok önemlidir çünkü bazen bir dava ancak çok daha sonra açılacaktır.

Adım 5: Kimin yazar ve yayıncı olarak tanımlanacağına karar verin

Bireysel yazarların veya katkıda bulunanların SLAPP ile karşı karşıya kalma riskini azaltmak istiyorsanız, isimlerini yayından çıkarmak bir fikir olabilir. Elbette bu adım çok hafife alınmamalıdır, çünkü yazarlık konusunda şeffaflık ilke olarak iyi bir şeydir.

Bir dizi seçenek varsa, bir hakaret SLAPP'ını savunmak bazı yargı bölgelerinde diğerlerine göre çok daha pahalı olduğundan, hangi yargı bölgesinde yayın yapacağınızı da düşünmek isteyebilirsiniz.

Örnek

Birleşik Krallık bu konuda kötü bir şöhrete sahiptir. Bu nedenle, bir davacının orada bir hakaret davası açmasına yardımcı olabilecek Birleşik Krallık ile gereksiz bağlantıları en aza indirmek iyi bir fikir olabilir.

Telif hakkı ve ticari marka yasası ile ilgili sorunları önleme

Bu bölümde fikri mülkiyet hukukunun bazen SLAPP'lar için suistimal edilen iki alanına bakacağız: telif hakkı ve ticari marka hukuku.

Telif hakkı hukuku, örneğin yazılı bir metin, sanat eseri, müzik bestesi, tasarım, fotoğraf, video, yazı tipi veya yazılım olabilen orijinal bir eserin yaratıcısına haklar veren hukuk alanıdır.

Ticari marka hukuku, ürün veya hizmetleri tanımlamak için kullanılan işaretleri, tasarımları, ifadeleri veya diğer cihazları korur. Örnekler arasında şirket veya marka logoları, "Just Do It" gibi sloganlar veya Heinz ketçap şişesi gibi ayırt edici şekiller yer alır. Bir tasarımın bazı durumlarda hem telif hakkı hem de ticari marka yasası tarafından korunabileceğini unutmayın.

İnternette gerçek telif hakkı ve ticari marka ihlalleri yaygındır. Ayrıca, vicdansız veya profesyonel olmayan şirketlerin, telif hakkı veya ticari marka ihlali iddialarına dayanarak kamu gözlemcilerine asılsız ihtarnameler göndermesi veya ödeme talep etmesi gibi önemli bir sorun da vardır.

Telif hakkı saklı olabilecek materyalleri ne zaman kullanabilirsiniz?

Bir başkası tarafından yaratılan materyali kamuya açık bir ifade için kullanmak isterseniz, aşağıdaki durumlarda bunu yapmanıza izin verilir:

1. **Herhangi bir yaratıcı süreç içermeyen bir çalışmaysa.** Telif hakkı yasası, yalnızca bir insan yapıcı tarafından bir tür beceri, yargı veya çabanın ürünü olan eserleri korur.

Örnek

Güvenlik kameraları tarafından çekilen görüntüler, telif hakkı yasası tarafından korunmayan bir kayıt örneği olabilir, ancak budurum davanın gerçeklerine, özellikle de görüntülerin kamerayı yerleştiren kişinin bir tür yaratıcı yargısından kaynaklanıp kaynaklanmadığına bağlı olabilir.

[İyi bilinen telif hakkı anlaşmazlığı](#), bir İngiliz vahşi yaşam fotoğrafçısı David J. Slater'a ait ekipman kullanılarak bir maymun türü olan Celebes tepeli makakları tarafından çekilen büyüleyici selfie'ler etrafında dönüyordu. Slater, fotoğrafların maymunları ziyaret edip onlarla arkadaşlık kurarak ve kamera ekipmanlarını stratejik olarak yerleştirerek gösterdiği çabanın bir sonucu olduğu için görüntülerin telif hakkına sahip olduğunu savunuyor. Wikimedia Vakfı da dahil olmak üzere diğerleri, fotoğrafların yapımcısı olmadığı için Slater'ın telif hakkına sahip olmadığını iddia ettiler. Slater'ın selfie'ler üzerinde hak sahibi olup olmadığına karar veren herhangi bir mahkeme kararı bulunmamaktadır.

2. **Eğer artık telif hakkı korumasından yararlanmayan bir eser ise.** AB ülkelerinde ve Avrupa'daki çoğu AB üyesi olmayan ülkede telif hakkı koruması, eser sahibinin ölümünden 70 yıl sonrasına kadar (veya birden fazla eser sahibi varsa hayatta kalan son eser sahibinin ölümünden 70 yıl sonrasına kadar) sürer. Bununla birlikte, bir performans veya türev çalışmanın hala telif hakkına sahip olabileceğini unutmayın.
korunmaktadır. Örneğin, Mozart'ın senfonileri telif hakkı kapsamı dışındadır, ancak belirli yayınlar veya bu senfonilerin performansları ol m a y a b i l i r .
3. **Telif hakkı sahibi eserin halk tarafından kullanılabileceğini belirtmişse.** Telif hakkı sahiplerinin bunu yapmasının popüler bir yolu (ancak tek yolu değil), çalışmayı [Creative Commons organizasyonu](#) . tarafından yayınlanan standart lisanslardan biri altında kullanıma sunmaktır. Bu lisansların çoğu, eseri kullanmak istiyorsanız uymanız gereken sınırlı koşullar içerir; örneğin yaratıcısına atıfta bulunmak veya yalnızca ticari olmayan amaçlarla kullanmak gibi. Geçerli olan özel gerekliliklerin farkında olmak önemlidir.
4. **Telif hakkı sahibinden/sahiplerinden bireysel izin alırsanız.** Açıkçası, telif hakkı sahipleri genellikle çalışmalarını ticari olarak kullanmak için lisans satarlar, ancak bazen kamu yararına bir amaç için ücretsiz veya düşük fiyatlı bir lisans vermeye de isteklidirler. Sormaya değer olabilir.
5. **Bir telif hakkı istisnası geçerliyse.** Bir sonraki bölümde bu konuda daha fazla bilgi verilecektir.

Telif hakkı istisnaları

Ulusal telif hakkı yasaları genellikle telif hakkı sahibinden izin alınmaksızın telif hakkıyla korunan materyallerin belirli durumlarda kullanılmasına izin veren çeşitli istisnalar içerir. AB yasası (özellikle [2001/29/EC Direktif](#) sayılı) Üye Devletlerin uygulamayı seçebileceği bir istisnalar "menüsü" oluşturmuştur. Bu durum bir miktar uyumlaştırmaya yol açmış olsa da, ne yazık ki, AB içinde veya dışında çalışıyor olsanız da, bir istisnaya dayanmadan önce yerel yasalarınıza veya avukatınıza danışmanızı önemli kılan önemli farklılıklar vardır.

Aşağıda, ulusal hukukta (AB üyesi olmayan Avrupa ülkelerinde de) sıklıkla tanınan ve kamu gözlemcilerinin çalışmalarıyla ilgili olan istisnaların bir listesi yer almaktadır. Bu istisnalardan herhangi birine dayanmadan önce aşağıdaki önemli açıklamayı okuduğunuzdan emin olun:

- **Materyalin öğretim veya bilimsel araştırma için örnek olarak kullanılması.** Örneğin, bir gazete makalesinden alınan grafikleri bir üniversite dersi için PowerPoint slaytlarına dahil edebilirsiniz.
- **Güncel olayların haberleştirilmesiyle bağlantılı olarak materyal kullanımı.** Örneğin, bir madende devam eden bir felaket hakkında bir video hazırlıyorsanız, hikayenizi anlatmak için madenin veya felaketin görüntülerini kullanabilirsiniz.

- **Eleştiri veya inceleme gibi amaçlarla alıntılar kullanmak.** Bir alıntının normalde metinden oluşması gerekmez, bir şarkı, video veya grafik parçası gibi sesli veya görsel bir alıntı da olabilir. İstisna, alıntı yaptığınız materyali gözden geçiriyorsanız veya alıntı ifade ettiğiniz bir eleştiriyi destekliyorsa alıntı kullanmanıza izin verir.
- **Siyasi konuşmalar, halka açık konferanslardan alıntılar veya benzer eserleri kullanmak.**
- **Karikatür, parodi veya pastiş amacıyla materyal kullanımı.** [Avrupa DivanıAdalet](#) , geçerli bir parodinin mevcut bir eseri çağrıştıran yeni bir eser olduğuna karar verirken ondan belirgin bir şekilde farklı olan ve mizah veya alay ifade eden. Mizahın veya alaycılığın orijinal esere yönelik olması gerekli değildir. Örneğin, bir politikacıyla alay etmek için (fark edilir şekilde değiştirilmiş) bir Disney karakterinin kullanılmasına izin verilebilir, bu politikacı Disney ile bağlantısı olmayan. Bununla birlikte, Mahkeme bir parodinin telif hakkı sahibine orantısız zarar vermemesi gerektiğini de belirtmiştir. Bunun pratikte ne anlama geldiği biraz belirsiz, ancak akılda tutulması gereken bir şey.

Önemli olarak, karikatür/parodi/pastiş istisnası dışında, yukarıdaki istisnalara dayanırken yerine getirmeniz gereken birkaç gereklilik vardır:

- İmkânsız olmadığı sürece, materyalin kaynağını ve yazarını belirtmek zorundasınız.
- Materyal, anlatmaya çalıştığınız noktayı gerçekten desteklemelidir. Kullanmamalısınız esas olarak dekoratif amaçlar için.
- Materyali, meramınızı anlatmak için gerekenden daha kapsamlı bir şekilde kullanmamalısınız. Örneğin, ilgili bir belgeselden birkaç saniyeyi kendi videolarınızdan birine dahil etmeniz savunulabilir, ancak belgeselin tamamını kendi web sitenize yüklemenizin haklı görülmesi pek olası değildir.

Telif hakkı tuzakları

Burada dikkat etmeniz gereken birkaç husus daha var:

- Bir başkasının çalışmasını önemli ölçüde değiştirmek veya yeniden işlemek, artık size karşı bir hak talebinde bulunamayacakları anlamına gelmez. Örneğin, başka birinin fotoğrafını sanatsal olarak düzenlerseniz Photoshop, telif hakkına sahip olduğunuz yeni bir "türev" çalışma yaratıyor olabilirsiniz, ancak yine de fotoğrafçının iznine ihtiyacınız olacaktır (parodi gibi bir istisna geçerli değilse).
- İnternette ücretsiz kullanım için sunulan bir materyal bulursanız, bunu sunan kişinin/web sitesinin güvenilir olup olmadığını kontrol edin. Başkasının fikri mülkiyetini veriyor olabilirler.
- Mem oluşturalara dikkat edin. Birçok meme üreticisi, kullanıcıların başkalarının meme yapmak için kullanabileceği görüntüleri yüklemesine izin verir. Görüntüyü yükleyen kullanıcının görüntüyü bu şekilde kullanıma sunma hakkına sahip olduğuna dair hiçbir garanti yoktur.

CASE El Kitabı: SLAPP'lar nasıl önlenir veya çok geç ise nasıl yardım alınır

- Binaların tasarımı genellikle telif hakkı ile korunur ve bazı ülkelerde bina görüntülerinin nasıl kullanılabileceğine ilişkin kısıtlamalar vardır.

Ticari markaları ne zaman kullanabilirsiniz?

Ticari markalarla ilgili ulusal yasalarda farklılıklar vardır, ancak aşağıdaki önlemleri alırsanız normalde sorun yaşamazsınız:

- Sunduğunuz herhangi bir mal veya hizmetle bağlantılı olarak bir başkasının ticari markasını veya kafa karıştırıcı derecede benzer bir işareti kullanmayın. Örneğin, X şirketine karşı bir kampanyanız varsa, mesaj bu şirkete karşı olsa bile, X şirketinin logosunu içeren bir tasarıma sahip tişörtleri satmaktan kaçınmak daha güvenli olacaktır.
- İzin alınmadığı sürece, bağış toplama faaliyetleriyle bağlantılı olarak bir başkasının ticari markasını veya kafa karıştırıcı derecede benzer bir işareti kullanmaktan kaçının.
- Daha genel olarak, bir başkasının ticari markasını veya ona benzer bir işareti, sıradan insanların faaliyetlerinizin aslında ticari marka sahibine ait olduğuna inanabileceği şekilde kullandığınız her türlü durumdan kaçının.

Yukarıda tartışılan durumlar dışında, bir şirketten bahsederken o şirketin logolarını veya diğer ticari markalarını o şirket için bir steno olarak kullanmak tamamen kabul edilebilir. Örneğin, belirli bir alandaki en iyi veya en kötü 10 şirketin sıralamasını yapıyorsanız, okuyucuların kimden bahsettiğinizi daha kolay anlayabilmesi için logolarını sıralamaya dahil etmenize izin verilir.

Ticari markaların parodilerinin yapılması da, amaç ticari olmayan nedenlerle eleştiri ise ve parodinin gerçek marka ile karıştırılma riski yoksa, genellikle bir sorun teşkil etmez.

Protestolarla ilgili sorunları önleme

Protestolar sorunlara yol açtığında, SLAPP'lardan ziyade kolluk kuvvetlerinin aşırı baskısı söz konusudur. Bununla birlikte, özellikle şirketlere karşı doğrudan eylem protestolarına yanıt olarak SLAPP'lar meydana gelmektedir. Bu bölümde, bu riski azaltmak için atabileceğiniz adımlar önerilmektedir.

Adım 1: Protestonuz için net bir plan geliştirin

Detaylı ve iyi tasarlanmış bir plan birçok amaca hizmet eder. Protestoya katılanlar arasında uyum sağlar, istenmeyen sonuçlara yol açan doğaçlama riskini azaltır ve bir avukata erişiminiz varsa, avukatın size daha doğru tavsiyelerde bulunmasını sağlar.

Protesto planınıza dahil etmeniz gerekenlere örnek olarak şunlar verilebilir

- Başından sonuna kadar gerçekleşecek belirli faaliyetler nelerdir?
- Olabilecek gelişmeler veya tırmanmalar nelerdir (örneğin kolluk kuvvetlerinin gelmesi) ve bunlara nasıl yanıt vereceksiniz?
- Çıkış stratejileri nelerdir?
- Sloganlarınız/mesajlarınız ne olacaktır?
- Hangi roller var ve bunları kim yerine getirecek? Not: aşağıdaki kişileri atamak iyi bir fikir olabilir
 - Güvenlikten sorumlu bir kişi, güvenliğin daha fazla garanti edilememesi durumunda protestoyu sona erdirmeye yetkisine sahip
 - Medya, kolluk kuvvetleri veya resmi makamlardan gelen tüm soruların tutarlı iletişim sağlamak için protesto hedefi yönlendirilecektir
 - Olaydan sonra yasal bir sorun çıkması halinde neler yaşandığına dair tarafsız bir kayıt tutulmasını sağlamak için protestoyu belgeleyen kişiler.
- Yetkililer ve protestonun hedefi önceden haberdar edilecek mi, edilecekse ne zaman ve nasıl edilecek?

Adım 2: Yasal riskleri değerlendirin ve azaltın

Eğer yapabiliyorsanız, bir protestodan, özellikle de yıkıcı bir protestodan önce hukuki tavsiye almak her zaman iyi bir fikirdir.

SLAPPS riski ile ilgili olarak avukatınıza yöneltebileceğiniz iyi soru örnekleri

- Eylem hukuki sorumluluğa yol açabilir mi ve evet, ne tür bir tazminat ödenmesi gerekebilir?
- Hangi bireyler/kuruluşlar bu sonuçla karşılaşabilir ve en çok kim risk altındadır?
- Önerilen mesajlar/sloganlarla ilgili herhangi bir hakaret riski var mı?
- Belirlenen riskleri ortadan kaldırmak veya azaltmak için atılabilecek adımlar var mı?

Hukuki danışmanlık alamıyorsanız ve bireyleri veya şirketleri eleştiren açıklamalar yapmayı planlıyorsanız, bu Kılavuzda hakaret yasasıyla ilgili sorun yaşamamakla ilgili bölümü okumanızı öneririz.

3. Adım: Kararlar alın ve risklere hazırlanın

Tüm riskleri (yasal, güvenlik, itibar vb.), riskleri azaltma seçeneklerini gözden geçirin ve eylemin beklenen faydaları ile karşılaştırıldığında kalan riskin alınmaya değer olup olmadığına karar verin. Karar devam etmekse, olası sonuçlara hazırlanın: kimin ne yapacağı, kimin karar alacağı ve maliyetlerin nasıl paylaşılacağı dahil olmak üzere olası ve en kötü durum senaryoları için bir plan hazırlayın. Gerekirse ve mümkünse bir avukatın hazır olmasını sağlayın.

Önemli bir karar, protestonun kamusal sorumluluğunu kimin üstleneceği ve bireysel katılımcıların ne ölçüde isimlendirileceğidir. Protestonun hedefinin SLAPP davası açmaya karar vermesi halinde, adı geçen kişiler, özellikle de organizatörler büyük risk altındadır. Öte yandan, şeffaflık önemli bir değerdir ve şeffaf davranmak mahkemeyi protestonun meşru olduğuna ve buna karşılık açılan davanın meşru olmadığına ikna etmeye de yardımcı olabilir.

Adım 4: Katılımcıları hazırlayın

Protestoya katılanların, kendilerinden ne yapmalarının beklendiğini ne tür yasal riskler taşıyabileceklerini ve organizatörlerden ne tür bir destek bekleyebileceklerini (özellikle riskin gerçekleşmesi durumunda ne düzeyde yasal, insani ve mali destek sağlanacağını) kapsayan yeterli bir brifing aldıklarından emin olun. Bilgilendirme sonrasında rahat hissetmemeleri halinde, katılımcıların herhangi bir yankıya maruz kalmadan protestodan vazgeçebilmeleri için anlamlı bir fırsat olduğundan emin olun.

Adım 5: Protestonun teslim edilmesi

Faaliyetin hemen öncesinde veya başlangıcında protesto hedefiyle iletişime geçerek ne yapmayı planladığınızı, hedeflerinizi ve taleplerinizi, alınan güvenlik önlemlerini ve güvenlikle ilgili endişelerinizi veya taleplerinizi görüşmek için size nasıl ulaşılabileceğini açıklamak genellikle iyi bir fikirdir. Bu adımlar gerginliğin azaltılmasına ve orantısız bir tepkinin önlenmesine yardımcı olabilir. Daha sonra bir SLAPP ile karşı karşıya kalırsanız, bu adım mahkemeyi sorumlu davrandığınıza ve davanın aşırı olduğuna ikna etmenize yardımcı olabilir. Yukarıda belirtildiği gibi, asılsız iddiaları çürütecek kanıtlara sahip olmak için protestoyu kaydetmek de iyi bir fikirdir. Bu kayıtların toplanması ve saklanmasına ilişkin bir protokolünüz olduğundan emin olun, böylece ihtiyacınız olduğunda bunlara erişebilirsiniz.

Bilgi uçurma, ticari ve resmi sırlarla ilgili sorunların önlenmesi

Giriş

Bu bölüm, bilgi uçurma ile ilgili SLAPP'lara odaklanmaktadır. Basitçe ifade etmek gerekirse, bir ihbarcı, çalıştığı özel veya kamu kuruluşunun veya bireyin hukuka aykırı bir eylemde bulunduğunu bildiren kişidir.

Bu bölüm, 2019/1937 sayılı Direktif (AB) tarafından belirlenen kurallara odaklanmaktadır (AB Whistleblowing Direktifi) ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadı.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin ihbarcılara yasal koruma sağlamaya yönelik kriterleri, Avrupa Birliği Direktifindekilerden biraz farklıdır. Bazı önemli davalar ihbarcı korumasının koşullarını açıklığa kavuşturmaktadır, *aşağıdaki kutuya bakınız*.

Bilgi Uçurma Direktifinin Kapsamı

Direktif, iş bağlamında ihbarcılarının korunmasına yönelik "ortak **asgari** standartları" ortaya koymaktadır. Bu, söz konusu korumaların tüm AB Üye Devletlerinde geçerli olan asgari standartlar olduğu ve bazı durumlarda ulusal yasaların daha fazla koruma sağlayabileceği anlamına gelmektedir.

Bir ihbarcı olarak korunmak için yerine getirilmesi gereken üç temel gereklilik vardır:

1. Bildirilen bilgi Direktifin maddi kapsamına girmelidir (aşağıdaki 1. adım);
2. Bilgiyi bildiren kişi, yanlış yaptığı iddia edilen kişinin çalışanı olmuş veya olmak üzere olmalıdır (aşağıdaki 2. adım);
3. Bilgiyi rapor eden kişi, rapor edilen bilginin doğruluğuna inanmak için makul gerekçelere sahip olmalı ve uygun raporlama prosedürlerini izlemelidir (aşağıdaki 3. adım).

Adım 1: Önemli Kapsam

Aşağıdaki durumlarda bilgi İhbar Direktifi kapsamına girer:

- Aşağıdaki alanlardan birinde bir yasa ihlali ile ilgilidir:
 - kamu alımları;
 - finansal hizmetler, ürünler ve piyasalar ile kara para aklama ve terörün finansmanının önlenmesi;
 - ürün güvenliği ve uygunluk;
 - ulaşım güvenliği;
 - çevrenin korunması;
 - radyasyondan korunma ve nükleer güvenlik;
 - gıda ve yem güvenliği, hayvan sağlığı ve refahı;
 - halk sağlığı;
 - tüketicinin korunması;
 - gizliliğin ve kişisel verilerin korunması ve ağ ve bilgi sistemlerinin güvenliği.
- Dolandırıcılık da dahil olmak üzere AB'nin mali çıkarlarının etkilenmesi; veya

- Bu, kurumlar vergisi kanunlarının etrafından dolanarak iç pazarın ihlal edilmesiyle ilgilidir.

Adım 2: İstihdam İlişkisi

Bilgiyi ifşa eden kişi, bilginin ilgili olduğu kişi ile iş temelli bir ilişki içinde olmuş veya olmak üzere olmalıdır. Buna işçiler, hissedarlar, idari, yönetim veya denetim organına mensup kişiler, gönüllüler, stajyerler ve yüklenicilerin, taşeronların ve tedarikçilerin gözetimi ve yönlendirmesi altında çalışan kişiler dahildir.

Bu aynı zamanda iş arkadaşları veya akrabalar ve kolaylaştırıcılar gibi üçüncü kişiler için de geçerlidir. Kolaylaştırıcı, işle ilgili bir bağlamda raporlama sürecinde raporlama yapan kişiye yardımcı olan ve yardımı gizli olması gereken kişidir.

Adım 3: Makul Gerekçeler ve Uygun Sürecin İzlenmesi

Bilgiyi rapor eden kişi, rapor edilen bilginin doğruluğuna inanmak için makul gerekçelere sahip olmalı ve uygun raporlama prosedürlerini izlemelidir.

Uygun Süreç

Bilgi Uçurma Direktifi, bireylerin öncelikle işverenlerine dahili bir bildirimde bulunmalarını teşvik etmekte ancak zorunlu tutmamaktadır. Bu tercih edilmezse, bilgiyi doğrudan ilgili kamu makamlarına da bildirebilirler. İkinci yaklaşım harici raporlama olarak bilinir.

Not

Kamu makamları ulusal rekabet otoritesini veya ombudsmanı içerebilir. Belirli bir ülkedeki ilgili makamlar, Bilgi Uçurma Direktifini yürürlüğe koyan özel ulusal yasalarda belirtilecektir.

Bilgiler ayrıca şu durumlarda doğrudan kamuya açıklanabilir: "kamu yararına yönelik yakın veya açık bir tehlike" varsa veya harici bir rapor misilleme riski taşıyorsa veya ihlalin ele alınma olasılığı düşükse (örneğin gizli anlaşma).

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) genel ilkeleri

Kamu sektörü çalışanlarıyla ilgili olarak Mahkeme, bir kişinin AİHM'nin ihbar içtihiadı kapsamında korunup korunmadığına karar vermekle ilgili 6 faktör belirlemiştir (bkz. Guja/Moldova davası, 2008, başvuru no. 14277/04).

- 1) Durumu düzeltmek için **başka etkili yolların** varlığı;
- 2) Açıklanan bilginin hizmet ettiği **kamu yararı**;
- 3) Açıklanan bilginin gerçekliği;
- 4) İfşanın kamu otoritesine verdiği **zarar** ile ifşanın kamu otoritesine verdiği **zarar** arasındaki denge. kamunun bilginin açıklanmasındaki çıkarı;
- 5) İhbarcının **iyi niyeti**;
- 6) İhbarcıya verilen **cezanın** ağırlığı.

Mahkeme, bu faktörlerin **özel hukuk istihdam ilişkilerini** de kapsadığını teyit *etmiştir* (bkz. Heinisch/Almanya, 2011, başvuru no. 28274/08).

Halet/Lüksemburg davası (2023, başvuru no. 21884/18), önceki içtihiadı pekiştirmiş ve her bir davanın özel koşullarına ve bağlamına bağlı olarak vaka bazında yaklaşımı yeniden teyit e t m i ş t i r .

Koruma önlemleri

1-3. adımların gerekliliklerini karşılayan bir ihbarcı iseniz, gizlilik ve misillemeye karşı korunma hakkınız vardır.

Hem doğrudan işverenlere yapılan dahili bildirimler hem de kamu makamlarına yapılan harici bildirimler gizlilikle korunmaktadır. Kimliğiniz, açık izniniz olmadan, raporları almaya veya takip etmeye yetkili personel dışında hiç kimseye açıklanmamalıdır. Soruşturmalar devam ettiği sürece kimliğinizin korunması hakkına sahipsiniz.

Bir ihbarcı olarak, size karşı misilleme yapılmaması veya misilleme girişiminde bulunulmaması hakkına da sahipsiniz, örneğin işten çıkarılma, rütbenizin düşürülmesi vb.

Ayrıca, sorumlu olmamak da dahil olmak üzere koruma hakkına sahipsiniz:

- rapor veya kamuya açıklama ile ilgili olarak herhangi bir tür için;
- kendi başına bir suç teşkil etmemesi koşuluyla, bildirilen veya ifşa edilen bilgilerin elde edilmesi veya bu bilgilere erişim ile ilgili olarak; ve
- karalama, telif hakkı ihlali, gizlilik ihlali, veri koruma kurallarının ihlali, ticari sırların ifşası ve/veya raporların veya kamuya yapılan açıklamaların bir sonucu olarak özel, kamu veya toplu iş hukukuna dayalı tazminat talepleri;

Misilleme önlemlerinin alındığı ve/veya diğer koruma haklarının ihlal edildiği durumlarda, uğradığınız zararlar için tam telafi ve tazminat alma hakkına sahipsiniz.

Ayrıca etkili başvuru hakkı, adil yargılanma hakkı, masumiyet karinesi ve savunma hakkına da sahipsiniz.

Destek Tedbirleri

Bir ihbarcı olarak, aşağıdakiler de dahil olmak üzere geniş bir yelpazede destek alma hakkına sahipsiniz

- bilgi ve tavsiye;
- yetkili makamlardan etkili yardım;
- cezai ve sınıır ötesi hukuk davalarında adli yardım; ve
- Bazı ülkelerde mali yardım ve psikolojik destek alabilirler.
- Belirli bir ülkede belirlenen kurallara bağlı olarak anonim raporlama.

Özel bir işletme hakkında kamuya açıklanması amaçlanmayan bilgileri ifşa edebilir miyim?

İhbarcılıkla ilgili yukarıda belirtilen kurallar saklı kalmak kaydıyla, ticari sırların korunmasına ilişkin özel bir yasal çerçeve de bulunmaktadır.

Aşağıda verilen bilgiler, 8 Haziran 2016 tarihli Ticari Sırların Hukuka Aykırı Olarak Elde Edilmesi, Kullanılması ve İfşa Edilmesine Karşı Korunmasına İlişkin AB Direktifine dayanmaktadır. Metinlerin temel unsurları aşağıda basitleştirilmiştir, ancak şüpheye düştüğünüzde bir avukata başvurmanın yasal sorunlardan kaçınmanın en güvenli yolu olduğunu her zaman aklınızda bulundurun.

Ticari sırlar **geniş bir şekilde tanımlanır** ve kullanımları veya ifşa edilmeleri de öyle.

Temel olarak, bir bilgi aşağıdaki kriterlerin üçünü de karşılıyorsa ticari sır haline gelir:

1. Sadece sınırlı bir grup insan tarafından biliniyorsa.
2. Gizli olduğu için ticari değeri vardır.
3. Gizli tutulur - yani bu bilgiyi yasal olarak kontrol eden kişi tarafından gizli tutmak için makul adımlar atılmıştır.

Örnek

Koşullara bağlı olarak, aşağıdaki unsurlar ticari sır olarak değerlendirilebilir:

- örneğin tarifler, algoritmalar veya kimyasal bileşikler dahil olmak üzere erken aşama buluşlar;
- üretim süreçleri ve tedarikçi veya müşteri listeleri, pazarlama çalışmalarının sonuçları veya yeni ürünlerin fiyatları ve piyasaya sürülme tarihleri gibi dahili iş konuları.

Bir ticari sırrın sahibinin izni olmadan kullanılması veya ifşa edilmesi sizi davalarla karşı karşıya bırakabilir. Bununla birlikte, bu tür kullanım veya ifşaya izin veren istisnalar vardır; bu kılavuzun amacı açısından en önemlisi, **medya özgürlüğü ve çoğulculuğu da dahil olmak üzere ifade ve bilgi edinme özgürlüğü hakkının** kullanılmasıdır.

Bu durum dava açılmasını tamamen engellemez, ancak ticari sırların korunmasına dayalı bir SLAPP ile karşı karşıyaysanız, dava ifade ve bilgi edinme özgürlüğünün korunması gerekçesiyle reddedilebilir. İyi niyetle hareket ettiyseniz ve kamusal tartışmaya katkıda bulunmak için gerekenden fazlasını ifşa etmediyseniz bunun gerçekleşme olasılığı daha yüksek olacaktır.

İfade özgürlüğü hakkı hakkında daha fazla bilgi için aşağıya bakınız: "Bir kamu kurumu hakkında kamuya açıklanması amaçlanmayan bilgileri açıklayabilir miyim?" bölümünde belirtilen ilkeler ve içtihat, özel işletmeler hakkındaki bilgilerin açıklanmasıyla da ilgilidir.

Bir ticari sırrı kullanmanıza veya ifşa etmenize izin verebilecek diğer istisnalar daha dar tanımlanmıştır. Bunu şu durumlarda yapabilirsiniz:

- Genel kamu çıkarını korumak amacıyla hareket ediyor olmanız koşuluyla, suistimal, yanlış davranış veya yasa dışı faaliyetleri ortaya çıkarmak için;
- İş ilişkileri çerçevesinde, ticari sırları temsilcilerinize, temsilcilik görevlerini meşru bir şekilde yerine getirmeleri için gerekli olması kaydıyla açıklayabilirsiniz;
- Birlik hukuku veya ulusal hukuk tarafından tanınan meşru bir menfaati korumak için - ancak bu kavramın muğlaklığı ve sınırlarını çizmenin yargı mercilerine bağlı olacağı gerçeği ihtiyatlı olmaya davet etmektedir.

Bir kamu kurumu hakkında kamuya açık olmaması gereken bilgileri ifşa edebilir miyim?

Bir kamu kurumu hakkında kamuya açık olmaması gereken bilgilerin ifşa edilmesi düşünüldüğünde, ilk adım yürürlükteki **yasaların bunu yasaklayıp yasaklamadığını ve yasaklıyorsa söz konusu yaptırımların neler olduğunu doğrulamaktır.** Devletler resmi sırların ifşa edilmesini yasaklayan kanunlar çıkarmışlardır; bunlardan en katı olanı **ulusal savunma sırrıdır** (yargı sistemleri arasında farklı tanımlanmıştır).

Bununla birlikte, bilgi korunan resmi sırlar kategorisine girse bile (ulusal savunma savunma, aynı zamanda tıbbi gizlilik, yasal ayrıcalık vb.) ifşasını yasaklasa da, AİHM'nin ifade özgürlüğü hakkına ilişkin içtihadı, belirli koşullar altında, böyle bir ifşada bulunmanız halinde sizi koruyabilir ve bir SLAPP bağlamında başvurulabilir.

Genel olarak konuşmak gerekirse, askeri yetkililer gibi belirli kısıtlamalara tabi organların üyeleri, gizli bilgileri ifşa ettikleri için ağır yaptırımlarla karşılaşma olasılıkları daha yüksekken, gazeteciler ve genel menfaatleri ilgilendiren konularda haber yapan diğer kamu gözlemcileri daha yüksek bir

CASE El Kitabı: SLAPP'lar nasıl önlenir veya çok geç ise nasıl yardım alınır

iyi niyetle ve gerçeklere dayalı olarak hareket etmeleri ve gazetecilik etiğine uygun olarak güvenilir ve doğru bilgi sağlamaları koşuluyla koruma düzeyine sahiptirler.

Aşağıdaki pratik tavsiyeler bu genel ilkelere dayanmaktadır:

- İlgili bilginin resmi sır kategorisine girip girmeyeceğini ve baskı açısından neleri riske attığınızı değerlendirin: bu unsurlar bir ülkeden diğerine büyük farklılıklar gösterebileceğinden, en güvenli yol bir avukata başvurmak olacaktır.
- Özellikle ordu gibi kısıtlamalara ve gizlilik yükümlülüklerine tabi belirli bir kurumun üyesiyseniz, anonim kalmayı düşünün.
- Dijital güvenlik araçlarını kullanın ve hassas bilgileri nasıl ilettiğiniz konusunda özellikle dikkatli olun: bilgileri şifreli bir sabit diskte saklayın, diğer mesajlaşma sistemleri yerine Signal kullanın, vb.
- Gazeteciyseniz, yukarıda "[İftira SLAPP'ına karşı kendinize nasıl zarar verebilirsiniz?](#)" (s. 7) bölümünde listelenen adımlar, yukarıda belirtilen iyi niyetle ve doğru gerçeklere dayanarak hareket etme ve gazetecilik etiğine uygun olarak güvenilir ve kesin bilgi sağlama gerekliliğine uymak için de yararlı olabilir.

Veri koruma yasası ile ilgili sorunların önlenmesi

Giriş

AB Genel Veri Koruma Yönetmeliği (GDPR) gibi mevzuat yoluyla gizlilik ve veri koruma haklarının korunmasına giderek daha fazla odaklanılmaktadır. Ne yazık ki, zengin ve güçlü bireyler ve şirketler, gazetecileri ve aktivistleri susturma araçlarını artırmanın bir yolu olarak veri koruma yasalarını giderek daha fazla benimsemektedir.

Rehberin bu bölümünde ilk olarak temel terminoloji ve veri koruma yasasının ne zaman uygulanabilir olduğu tartışılacaktır. İkinci olarak, veri koruma yasalarına karşı kendinizi nasıl koruyabileceğinize dair bazı ipuçları verecektir. Veri koruma kanunu karmaşık bir alandır: bu kılavuzun geri kalanında olduğu gibi Burada sunduğumuz rehber, eğer yapmazsanız sizi sıkıntıdan kurtarabilecek bazı basit üst satırlardır. yasal tavsiyeye erişimleri vardır, ki bu elbette her zaman daha iyidir.

Veri koruma kanunu ne zaman uygulanır?

Veri koruma kanunu, bir bireyin kişisel verileri işlendiğinde uygulanır.

Kişisel veri tanımı: Kişisel veri, tanımlanmış veya tanımlanabilir yaşayan bir bireyle ilgili her türlü bilgidir. Kişisel verilere örnek olarak bir kişinin adı, firstname.lastname@company.com gibi e-posta adresi, fotoğrafı ve ev adresi verilebilir.

Kişisel verilerin işlenmesi:

Temel olarak, kişisel verilerin her türlü kullanımı işlemdir. Bu, toplama, depolama, düzenleme, düzenleme, yayınlama, silme ve benzerlerini içerir. Hangi formatı kullandığınız önemli değildir. Dolayısıyla, örneğin, veri koruma, yayınlatabileceğiniz videolar ve fotoğraflar, sosyal medya gönderileri, podcast'ler, haber makaleleri ve raporlar için de aynı şekilde geçerlidir. Ayrıca genellikle kişisel verileri kimin yayınladığı veya kullandığı da önemli değildir.

Örnek

Bir dilekçe için isim ve imza topluyorsanız veya yayınlarınızdan birine tanınabilir bir kişinin fotoğrafını ekliyorsanız, kişisel verileri işliyorsunuz demektir ve ulusal veri koruma yasasına ve (yargı bölgenizde geçerliyse) GDPR'ye uymanız gerekir.

Veri koruma yasasına aykırı davranmadığınızdan emin olmak için ne yapabilirsiniz?

Genel bir kural olarak, kişisel verileri işlemenize yalnızca bu yasal dayanaklardan birine sahip olduğunuzu gösterebilmeniz halinde izin verilir:

- Kişi, kişisel verilerini kullandığınız belirli kullanım(lar)a rıza gösterir;
- Bir sözleşmenin ifası için gereklidir;

- c. Yasal bir yükümlülüğe uymak için gereklidir;
- d. Kişinin veya başka bir kişinin hayati çıkarlarını korumak için gereklidir;
- e. Kamu yararına yürütülen bir görevin yerine getirilmesi için gereklidir ve işleme için yasa da bir dayanak vardır; veya
- f. Bireyin menfaatleri veya temel hak ve özgürlüklerinin sizin menfaatlerinizden daha ağır basması haricinde, meşru menfaatleriniz veya üçüncü bir tarafın meşru menfaati için gereklidir.

Bir şeyin 'gerekli' olup olmadığını belirlerken dar ve katı bir yorum uygulanacaktır. Örneğin, bir dilekçeyi imzalayan kişilerin isimlerini ve imzalarını saklıyorsanız, yalnızca bunun neden gerekli olduğuna dair sağlam bir açıklama varsa cinsiyetlerini saklamanıza izin verilecektir.

Pratik uygulama:

Bunun anlamı, kişisel verileri herhangi bir şekilde kullanmak istiyorsanız, kendinize (a.) ile (f.) arasında listelenen yasal dayanaklardan herhangi birinin mevcut olup olmadığını sormanız gerektirir. Gazeteciler, STK'lar ve diğer kamu gözlemcileri için en ilgili yasal dayanaklar rıza (a.) ve meşru menfaatlerdir (f.). Kamu yararına bir görevi yerine getirmekten bahsettiği için (e.)'nin ilgili olduğunu düşünebilirsiniz; ancak burada kastedilen, lisanslı bir tıp doktoru veya bir su şirketi gibi kanunla özel bir rol verilmiş bir kişi veya kuruluştur. Bu durum nadiren kamu gözlemcileri için geçerli olacaktır.

İşte bunun nasıl çalıştığını gösteren pratik bir örnek. İklim değişikliği mağdurları hakkında bir makale yayınladığınızı ve üç fotoğraf eklemek istediğinizi düşünün. Fotoğraf 1, yarısı yanmış evlerinin önünde ağlayan bir aileyi, fotoğraf 2 ise selden kaçan ve çamura bulanmış bir kişiyi gösteriyor. Fotoğraf 3, küresel olarak en büyük karbon ayak izine sahip şirketin CEO'larının profil fotoğrafları. Tüm bunlara veri koruma yasası kapsamında izin veriliyor mu?

- Sormanız gereken ilk soru şudur: fotoğraflar kişisel veri içeriyor mu? Veri koruma kanunu hakkında yalnızca kişisel verileri kullanıyorsanız endişelenmeniz gerekir. Yukarıda tartışıldığı gibi, kişisel veriler tanımlanmış veya tanımlanabilir bir bireyle ilgili bilgilerdir. Bu durumda, aile üyeleri muhtemelen yüzlerinden veya evlerinden tanımlanabileceğinden, fotoğraf 1 muhtemelen kişisel veridir. Fotoğraf 2 kişisel veri olabilir de olmayabilir de - bu, kişinin çamurla kaplı olmasına rağmen görünüşünden veya bağlamından hala tanımlanabilir olup olmadığına bağlıdır. Fotoğraf 3 açıkça kişisel veridir.
- Kişisel veri olan bu fotoğraflar için ikinci soru şudur: bu kişisel verileri işlemeyi planlıyor musunuz? Cevap evettir: depolamak ve yayınlamak işleme şekilleridir.
- O zaman üçüncü soruya geliyoruz: kişisel verileri işlemek için yasal bir dayanağınız var mı? Yukarıdaki dayanakları okuyun. Yalnızca a. (rıza) ve f. (meşru menfaatler) dayanakları muhtemelen ilgili görünmektedir:
 - İklim mağdurlarının fotoğraflarında kimliği tespit edilebilen kişilerin geçerli rıza gösterip göstermediğini fotoğrafçı ile kontrol edin. Rıza yalnızca aşağıdaki durumlarda geçerlidir

kanıtlanabilir ve yeterince spesifik olmalıdır. Eğer fotoğrafçının elinde "fotoğrafımı kullanabilirsiniz" şeklinde imzalı bir kağıt varsa, bu belirli bir amaca yönelik bir rıza olmadığından yeterli olmayacaktır. Öte yandan, eğer kişiler bir rıza belgesi imzalamışlarsa "Bugün çekilen fotoğraflarımın haber medyasında veya STK'lar tarafından yayınlanmasına izin veriyorum" yazan bir belge muhtemelen yeterli olacaktır.

- Geçerli bir onay yoksa, aşağıdaki durumlarda meşru menfaatlere dayanarak yayın yapabilirsiniz:
 - Meşru menfaatleriniz varsa ve
 - Sizin çıkarlarınız, ilgili kişi(ler)in gizlilik hakları/çıkarlarından daha ağır basmamaktadır.

Bu durumda, kişisel verileri işlemek için meşru menfaatleriniz vardır, çünkü üç fotoğrafı yayınlamak iklim değişikliği hakkında önemli bir hikaye anlatmanıza yardımcı olur. Ancak bunu bireyler üzerindeki etkiye karşı dengelemeniz gerekir. CEO'nun durumunda, bu kadar ünlü bir kişinin profil fotoğrafını yayınlamak mahremiyetini anlamlı bir şekilde etkilemeyeceğinden, meşru menfaatleriniz muhtemelen CEO'nun mahremiyet menfaatinden daha ağır basacaktır. İklim mağdurlarının görüntüleri için durum daha karmaşıktır. Yayınlaması istenmeyen ilginin daha da artmasına ve/veya yeniden travmatize olmalarına yol açabilir mi? Eğer çocuklar gösteriliyorsa, ekstra dikkatli olmak gerekir. Bu durumda açıkça doğru bir cevap yoktur - işiniz tüm gerçeklere dayanarak en makul görünen kararı almak olacaktır. Düşünce sürecinizi ayrıntılı bir şekilde yazmak iyi bir fikir olabilir. Bu, daha sonra bir şikayetle karşılaşmanız durumunda savunmanıza yardımcı olabilir.

Dikkatli olun

GDPR dahil olmak üzere birçok veri koruma yasası kapsamında, bir istisna uygulanmadığı sürece aşağıdaki özel kategorilere giren kişisel verilerin kullanılması veya işlenmesi yasaktır:

- ırksal veya etnik köken,
- siyasi görüşler,
- dini veya felsefi inançlar,
- sendika üyeliği,
- genetik veya biyometrik veriler,
- sağlık verileri ve
- cinsel yaşam veya cinsel yönelim.

Bu yasağın yaygın istisnaları şunlardır:

- Bir kişinin açık rızasını verdiği durumlarda;
- işleme faaliyetinin siyasi, felsefi, dini veya sendikal bir amacı olan ve kar amacı gütmeyen bir kuruluş tarafından uygun güvencelerle dahili olarak gerçekleştirildiği ve yalnızca mevcut veya eski üyelerle veya düzenli temaslarla ilgili olduğu durumlarda;
- kişisel verilerin, verileri işlenen kişi tarafından açık ve net bir şekilde kamuya açıklanmış olması;
- işlemenin yasal taleplerin oluşturulması, uygulanması veya savunulması için gerekli olması;
- işlemenin önemli kamu yararı için gerekli olması.

Ülkelerin ayrıca bilgi işlemeyle ilgili ek kurallara ve güvencelere sahip olması da muhtemeldir. Bir kişinin cezai mahkumiyetleri veya suçları ile ilgili.

Kişisel verilerini kullanmak istediğiniz 16 yaşından küçük bir çocuğun velisinin iznine ihtiyacınız olabileceğini lütfen unutmayın. Emin olmak için yerel yasalara danışmanız gerekecektir.

Kamuya mal olmuş kişiler

Veri koruma kanunu, politikacılar ve ilgi odağı olmayı seçmiş diğer kamuya mal olmuş kişiler de dahil olmak üzere herkes için geçerlidir. Ancak, bu kişilerin verilerini işleme eşiği (örneğin, fotoğraflarını veya haklarındaki bilgileri yayınlamak) genellikle sıradan bir kişiye göre daha düşük olacaktır, çünkü bunu yapmak için meşru bir menfaati daha kolay gösterebilirsiniz ve gizlilik hakları daha az ağırlığa sahip olacaktır - bilgiler kamusal rolleri ve faaliyetleriyle ilgili olmadığı sürece. Bu dengeleme egzersizinde göz önünde bulundurulması gereken bir diğer husus da verileri söz konusu olan kişinin önceki davranışları olabilir.

Örnek

Ulusal bir gazetede Andrew Julias'ın uyuşturucu mahkûmiyetiyle ilgili bir haber yayınlandı. Andrew, daha önce çeşitli röportajlarda özel hayatına ilişkin ayrıntıları açıklamış olan tanınmış bir aktördür. Özel bilgilerin hukuka aykırı kullanımı nedeniyle ulusal gazeteye dava açmaya teşebbüs etmiştir. Bu davanın kamu yararına olup olmadığına karar verirken, Andrew'un önceki davranışları mahkeme tarafından dikkate alınan bir faktör olmuştur. Mahkemenin görüşüne göre, Andrew'un ilgi odağı olmak istemesi, mahremiyetini korumaya yönelik 'meşru beklentilerini' kısıtlamıştır.

Kişisel verilerini kullandığınız kişilerin hakları

Birinin kişisel verilerini işliyorsanız, bu kişi ("veri sahibi" olarak da bilinir) aşağıdaki haklara sahiptir hak sayısı. Karşılaşmanız en muhtemel olanlar şunlardır:

- Erişim hakkı. Kişi, kendisiyle ilgili olarak tuttuğunuz kişisel verileri, bunları hangi amaçla işlediğinizi, kimlerle paylaştığınızı ve ne kadar süreyle saklayacağınızı açıklamanızı isteyebilir. Böyle bir talebe "konu erişim talebi" denir.
- Düzeltme hakkı. Kişi, tuttuğunuz kişisel verilerdeki hataları düzeltmenizi isteyebilir.
- Silme hakkı. Kişi, kendisiyle ilgili tuttuğunuz kişisel verileri silmenizi isteyebilir. Bununla birlikte, kişisel verileri tutmaya devam etmek için hala yasal bir dayanak varsa, buna uymak zorunda değilsiniz (yasal dayanaklar hakkında daha fazla ayrıntı için önceki bölüme bakın).

Güçlü bireylerin bu haklarını gazetecileri/STK'ları SLAPP etmek için kullandıkları durumlar olmuştur, örneğin bir yayına hazırlık olarak derlenen araştırma dosyalarına erişim sağlamak için yasal işlem başlatmak gibi. Neyse ki, bir sonraki bölümde tartışacağımız gibi, GDPR bu uygulamalara karşı bazı korumalar sunmaktadır.

İfade ve bilgi edinme özgürlüğü istisnası

GDPR (özellikle Madde 85), AB içindeki ülkelerin gizlilik yasalarını ifade özgürlüğü ile gizlilik hakkını dengeleyecek şekilde uygulamalarını gerektirmektedir. Özellikle, AB Üye Devletlerinin, bir kişinin kişisel verileri "gazetecilik amaçları ve akademik, sanatsal veya edebi ifade amaçları" için işlediği durumlarda geçerli olacak istisnalar getirmesi gerekmektedir. Bu istisnalar, kişisel verilerin işlenmesi için haklı bir gerekçeye sahip olma gerekliliğini ortadan kaldırmaz, ancak veri sahiplerinin haklarının önceki bölüm (erişim, düzeltme ve silme hakları gibi) geçerli değildir.

Ancak, istisnaların tam olarak nasıl ifade edileceği büyük ölçüde ülkelerin kararına bırakılmıştır. Bazı ülkeler (Macaristan, Romanya, Litvanya ve Malta gibi), veri koruma yasasına dayanan SLAPP'lere karşı kamu gözlemcilerine yeterli koruma sağlamayan yasaları uygulamaya koymuştur.

Örnek

Bazı AB üye devletlerinde, sadece medya şirketleri, medya hizmetleri ve çalışanları, gazetecilik amacıyla veri işlerken 85. Madde kapsamındaki ifade ve bilgi özgürlüğü korumasını kullanabilir. Bu da korumanın profesyonel olmayan gazeteciler, aktivistler ve ihbarcılar gibi medya sektörü dışındaki kişilere verilmediği (ya da en azından açıkça verilmediği) anlamına gelmektedir. GDPR'nin tüm kamu bekçileri için koruma gerektirmemesi SLAPP'lar için mükemmel bir fırsat sunmaktadır.

Bunun bir örneği *Steinmetz ve diğerleri v Global Witness* davasıdır. Global Witness, doğal kaynakların çıkarılmasıyla ilgili suiistimaller konusunda raporlama ve kampanya yapan bir STK'dır. BSG Resources Ltd adlı bir şirketin yolsuzluk yoluyla büyük bir madencilik imtiyazı elde ettiğine dair iddialarda bulunmasının ardından, şirketle bağlantılı dört kişi, Global Witness'in kendileri hakkında tuttuğu kişisel verilere erişim talebinde bulunmuştur.

Witness'in kaynakları. Global Witness, o dönemde yürürlükte olan Birleşik Krallık Veri Koruma Yasası kapsamındaki "gazetecilik" istisnasına dayanarak bunu reddetti. Dava mahkemeye taşındı. Sonunda, Global Witness'in tamamen gazetecilik yapan bir kuruluş değil, soruşturmalar yürüten bir kampanya STK'sı olmasına rağmen, gazetecilik istisnasına başvurabileceğine ve talep edilen verileri teslim etmek zorunda olmadığına karar verildi.

Diğer ülkelerdeki mahkemelerin de aynı sonuca varması oldukça olasıdır, ancak Birleşik Krallık'taki emsal karar onlar için bağlayıcı değildir.

Veri Koruma Düzenleyicisi

Bir kişi veri koruma haklarını ihlal ettiğinize inanıyorsa - örneğin, bir konu erişim talebine veya silme talebine yanıt vermeyerek veya bunlara uymayarak (yukarıdaki "[Kişisel verilerini kullandığınız kişilerin hakları](#)" bölümüne bakın) sizi bir veri koruma düzenleyicisine şikayet edebilir.

Belirli adımlar ve süreç, şikayetin yapıldığı ülkenin yasalarına bağlı olacaktır. Yine de, özellikle AB'de bulunuyorsanız, genellikle belirli adımlar uygulanır:

1. Genellikle sizi veri koruma yasalarını ihlal etmekle suçlayan kişi size bir Talep Mektubu göndererek veri koruma yasalarını ihlal ettiğinize inandıklarını ve sizi yerel veri koruma makamlarına bildirmeyi planladıklarını bildirir.
2. Daha sonra, yerel veri koruma makamına bir şikayette bulunacaklardır.
3. Veri koruma yetkilisi şikayeti değerlendirecek ve daha fazla bilgiye ihtiyaç duyduklarını düşünürlerse sizinle ve şikayetçiyle temasa geçecektir.
4. Daha sonra bir karar vereceklerdir.
5. Veri koruma yasalarını ihlal ettiğinizi düşünüyorlarsa, genellikle size durumu nasıl düzeltebileceğinizi söyleyeceklerdir.
6. Durumu ele almadığınızı düşünürlerse, size para cezası verilmesini de içerebilecek düzenleyici bir eylemde bulunmaya karar verebilirler.
7. Bir veri koruma makamı tarafından alınan bir karara itiraz edebilirsiniz. Koşullara bağlı olarak, ulusal bir mahkeme veya bölgesel bir mahkeme bunu yapmak için uygun yol olabilir. İzlenmesi gereken doğru süreci öğrenmek için ülkenizdeki bir avukatla iletişime geçin.

Kendinizi sigorta ile koruma

Eğer bir SLAPP durumunda yasal masraflarınızı karşılayacak uygun fiyatlı bir sigorta yaptırabiliyorsanız, bu elbette riski azaltmanın harika bir yoludur. Bu konuda ilginç bir girişim, kamu yararına haber yapan yazılı/çevrimiçi medya kuruluşları ve STK'lara yönelik bir üyelik programı olan [Reporters Shield](#)'dir; bu program hem dava açılması durumunda mali yardım hem de eğitim, kaynaklar ve yüksek riskli durumlarda yayın öncesi yasal kontroller yoluyla bu tür davaların en başta önlenmesine yardımcı olmaktadır.

SLAPP'a maruz kalırsanız ne yapmalısınız?

Giriş

SLAPP'a maruz kalmak genellikle çok korkutucu veya göz korkutucudur. Genellikle dört farklı şekilde SLAPP'a maruz kalırsınız:

1. Yayınlamadan önce, yayına konu olan kişiye bir "yorum yapma fırsatı" mektubu gönderdiyseniz, avukatlardan, istediğinizi söylediğiniz şeyi yayınlamanız halinde yasal işlem başlatmakla tehdit eden bir yanıt alabilirsiniz. Bu mektubun gizli olduğunu iddia edebilirler, ancak mektupta yazılan herhangi bir şeyin gizliliğini kendiniz kabul etmediyseniz bu muhtemelen temelsizdir.
2. yayınladıktan sonra, o kişiden veya avukatından haklarını ihlal ettiğinizi ve size tazminat davası açacaklarını ve/veya sizi ağır bir para cezası ödemeniz için düzenleyici bir kuruma şikayet edeceklerini belirten resmi bir mektup (Talep Mektubu) almak. Burada da, herhangi bir dayanak olmaksızın bu mektubun gizli olduğunu iddia edebilirler.
3. Kişinin size karşı bir dava açtığına dair bir ihbar veya yasal bir talep size tebliğ edilir.
4. Yerel bir düzenleyici kurum, örneğin ulusal bir veri koruma kurumu tarafından veri koruma yasalarını ihlal ettiğinize dair bir şikayet aldığınız konusunda bilgilendirilirsiniz ve sizden şikayete yanıt vermeniz istenir.

Yapılmaması gerekenler:

- Panik yapmayın. Genellikle tehdit mektupları, kendinizi daha baskı altında ve/veya paniklemiş hissetmeniz için kasıtlı olarak kısa geri dönüş sürelerine sahiptir. Hemen yanıt verme dürtüsüne direnin ve bunun yerine seçeneklerinizi doğru bir şekilde değerlendirin.
- Hiçbir şey imzalamayın ya da yazılı veya sözlü olarak özür dilemek de dahil olmak üzere suçunuzu kabul etmeyin. Bir avukattan uygun tavsiye alana kadar sözlü olarak.
- Mahkeme veya düzenleyici otorite tarafından belirlenen son tarihleri kaçırmayın. Bir Talep Mektubunda belirtilen son tarihler genellikle sizi dava etmekle tehdit eden tarafça belirlendiği için bunlara uymak o kadar önemli değildir.

Anahtar yapılması gerekenler:

- SLAPP'lar genellikle kasıtlı olarak karmaşık ve kafa karıştırıcı olduğundan mümkün olan en kısa sürede bir avukat veya adli yardım merkezi ile iletişime geçin.
- Daha fazla yardım veya avukat bulma konusunda yardım için CASE'in web sitesine göz atın: <https://www.the-case.eu/get-help/>
- Müttefikler bulun ve davanız hakkında çok fazla gürültü çıkarmaya hazır olun, ancak mesajlaşma da dahil olmak üzere uygun yasal tavsiye aldıktan sonra. SLAPP'ın amacı sizi susturmaktır ve SLAPP yapan kişi sonucun tam tersi olduğunu görürse, dava daha hızlı bitebilir.

- Bize ulaşın! Destek toplamanıza ve ekstra kamuoyu baskısı uygulamanıza yardımcı olmak için buradayız. Bu çaba, Avrupa çapında dayanışma seslerini ve varsa, yasal zorbanızın adını vermeyi ve onu utandırmayı içerebilir.

Mahkeme Süreçleri

Her dava farklı olacaktır, ancak bu adımlar muhtemelen çoğu durum için geçerli olacaktır:

1. Size bir talep formu tebliğ edilecektir. Bu korkutucu olabilir ancak sakın kalmaya çalışın.
2. Talep formuna öngörülen süre içinde yanıt vermeniz gerekecektir. İdeal olarak avukatınız veya adli yardım merkeziniz yanıtınızın içeriği konusunda tavsiyede bulunabilecek ve gerekli mahkeme süreleri içinde yanıt vermenize yardımcı olacaktır.
3. Daha sonra her iki taraf da yasal argümanlarını yazılı veya sözlü olarak ya da her ikisini birden sunabilecektir.
4. Davacı devam eden bir durumla ilgili kızgınsa - örneğin, web sitenizde yayınladığınız bir makale - mahkemeden size karşı geçici bir tedbir kararı çıkarmasını isteyebilir. Bu, davanın nihai kararına kadar yürürlükte kalacak bir emirdir, örneğin makaleyi çevrimdışı tutmanız talimatını verir. SLAPP'ların doğası gereği bu süre yıllarca uzayabilir.
5. Mahkeme daha sonra davayı kimin kazandığına ve diğer tarafın tazminat veya kaybeden tarafın yasal masraflarını ödemesi gerekip gerekmediğine karar veren bir karar verecektir.
6. Genellikle sizi SLAPP'layan kişi davayı kaybederse, paranızı ve kaynaklarınızı boşa harcamak niyetinde olduğu için davayı temyize götürmesi muhtemeldir.

Davayı savunmamaya karar verirsiniz, uzlaşabilir veya sorumluluğu kabul edebilirsiniz. Uzlaşma, taraflar arasında varılan bir anlaşmadır ve genellikle mahkeme işlemlerinden ve ek masraflardan kaçınmak için kullanılır. SLAPP'ın doğası gereği bu durum sinir bozucu olsa da, uzun vadede size para kazandırabilir. Ne yazık ki, mahkemeye gitmek istemediğinize karar verseniz ve sorumluluğu kabul etseniz bile, yine de karşı tarafın yasal masraflarını ve bazı zararları ödemeniz gerekebilir. Bu nedenle, bir geri çekme veya özür yayınlamadan önce yaklaşımınızı düşünmek için zaman ayırmalısınız, çünkü bu yine de aşırı bir yasal fatura ve/veya tazminat ödemenize neden olabilir.